

ФАРМАЦЕВТИЧЕН ФАКУЛТЕТ МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ - СОФИЯ

ул. Дунав №2, 1000 София; Тел./Факс: 02 9879 874; e-mail: dean@pharmfac.net

УТВЪРЖДАВАМ!

Декан:

Проф. Николай Ламбов, дф

П Р А В И Л Н И К

ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА
ТРУД /ОБУЧЕНИЕ В ФФ-МУ
ГР. СОФИЯ

ЗА УЧЕБНАТА 2014/2015 ГОДИНА

ПРИЕТ С РЕШЕНИЕ НА ДЕКАНСКИ СЪВЕТ – ПРОТОКОЛ №10 от 16.03.2015 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

РАЗДЕЛ I	ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ	3
РАЗДЕЛ II	ПРАВА, ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА ПРЕПОДАВАТЕЛСКИЯ И НЕПРЕПОДАВАТЕЛСКИЯ ПЕРСОНАЛ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ И СПАЗВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД	4
РАЗДЕЛ III	СТУДЕНТИ – ЗАДЪЛЖЕНИЯ, ЗАБРАНИ И ПРАВА	8
РАЗДЕЛ IV	ОСНОВНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНА РАБОТА В УЧЕБНИТЕ КАБИНЕТИ И ЛАБОРАТОРИИ	8
РАЗДЕЛ V	САНИТАРНО-ХИГИЕННИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД	9
РАЗДЕЛ VI	ПРОТИВОПОЖАРНА И АВАРИЙНА БЕЗОПАСНОСТ	10
РАЗДЕЛ VII	ИНСТРУКЦИИ ЗА БЕЗОПАСНОСТ ПРИ РАБОТА И ОБУЧЕНИЕ	11
РАЗДЕЛ VIII	НОРМАТИВНИ ДОКУМЕНТИ	31

РАЗДЕЛ I

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

- Чл. 1.** Настоящият правилник определя основните изисквания за безопасни и здравословни условия на труд, които трябва да се осигуряват и спазват във ФФ-МУ. По смисъла в термина “безопасни условия на обучение, възпитание и труд” - са такива условия на труд, които не водят до професионални заболявания и трудови злополуки при работа и създават предпоставка за пълно физическо, психическо и социално благополучие на работещите лица.
Понятието се състои от два елемента:
* **Здравословни условия на труд /хигиена на труда/** - Това са условия на труд, които позволяват нормалното функциониране на човешкия организъм. Те се изразяват в изисквания към условията на трудовия процес. Целта е да се предотвратят неблагоприятните последици от работната среда.
* **Безопасни условия на труд /безопасност на труда/ техническа безопасност.**
С тях се гарантира опазването на физическата и психическата цялост на човешкия организъм и се предотвратява външното неблагоприятно влияние върху него.
- Чл. 2.** Правилникът се отнася за всички участници в трудовия /учебния процес, спортна дейност, както и за гражданите, които по различни поводи се намират на територията на ФФ-МУ.
- Чл. 3.** Правилникът определя правата и задължения за осигуряване и контролиране на безопасните условия на обучение във ФФ-МУ.
- Чл. 4.** **Освен изискванията на този правилник, трябва да се спазват и установените в Република България** единни, отраслови и фирмени правила, норми и изисквания за безопасни условия на работа, съответстващи на извършваната дейност.
- Чл. 5.** Изменения и допълнения на правилника се правят чрез гласуване на Деканския съвет на ФФ.
- Чл. 6.** Контролът по изпълнение на Правилника се осъществява от Декан, Орган по БЗР, ръководител АСЧ, членове на КУТ.
- Чл. 7.** Виновното неспазване на Правилника от:
- преподавателски и неподавателски персонал във ФФ-МУ се счита за нарушение на трудовата дисциплина;
 - студентите – за нарушение на Правилника за учебната дейност;
 - гражданите – за нарушение на вътрешноуниверситетските разпоредби и документи.
- Чл. 8.** Виновното неизпълнение се санкционира по реда, възприет в съответните документи – административен, дисциплинарен, съдебен, в зависимост от степента на нарушението и произтичащите от него предполагаема или реална опасност за здравето и живота на участниците.
- Чл. 9.** Правилникът е приет с решение на Деканския съвет – (Протокол № 10 от 16.03.2015 г.) и влиза в сила от 16.03.2015 г.

РАЗДЕЛ II

ПРАВА, ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА ПРЕПОДАВАТЕЛСКИЯ И НЕПРЕПОДАВАТЕЛСКИЯ ПЕРСОНАЛ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ И СПАЗВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД /ОБУЧЕНИЕ/

- Чл. 10.** Задълженията, отговорностите и правата по този правилник се вписват в длъжностните характеристики на лицата, които ръководят и изпълняват учебните процеси.
- Чл. 11.** Задължения, отговорности и права на ДЕКАНА:
- (1) Утвърждава **Правилник за безопасни условия на труд/обучение в ФФ-МУ.**
 - (2) Назначава длъжностно лице за осъществяване на координация и контрол по осигуряване на безопасни условия на обучение във **ФФ-МУ** – Орган по БЗР, съгласно чл. 24, ал.1 ЗЗБУТ.
 - (3) Взаимодейства и координира с регионални, общински ведомства и местните органи на държавната власт в дейността си по осигуряване на безопасни условия на обучение.
 - (4) Утвърждава и съгласува с Кмета на района „**План за действия при бедствия, аварии, катастрофи и пожари във ФФ-МУ**”
 - (5) Осигурява обслужване от СТМ за работещите във факултета.
 - (6) Утвърждава длъжностните характеристики на всички работещи.
 - (7) Утвърждава програма за **Оценка на риска**, по методика предложена от Службата по трудова медицина. Извършва Оценка на риска на работните места и определя срока за преоценка на риска.
 - (8) Изготвя и утвърждава програма за управление на риска въз основа на препоръчаните мероприятия след оценката на риска.
 - (9) Подава годишна декларация/уведомление в териториалната дирекция „Инспекция по труда“, съгласно изискванията в Наредба № 3 от 23 февруари 2010 г. за формата, съдържанието, реда и начина за подаване и съхраняване на декларацията по чл. 15, ал. 1 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд.
 - (10) Организира учредяването на Комитет по условия на труд (КУТ), който да организира дейността и приведе условията на труд в съответствие с изискванията на ЗЗБУТ./чл. 27, ал.1 ЗЗБУТ/
 - (11) Осигурява обучение на членовете в Комитета по условия на труд (КУТ, съгл. Наредба №4/98г.
 - (12) Осигурява обучението по ЗБУТ на длъжностните лица, извършващи инструктажите и на всички работещи във Факултета, съгласно изискванията в Наредба № РД-07-2 от 16.12.2009 г. за условията и реда за провеждането на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд..
 - (13) Като работодател спазва изискванията в Постановление № 56 от 10 март 2011г. за изменение и допълнение на наредбата за работното време, почартивките и отпуските, приета с постановление № 72 на министерския съвет от 1986 г. (дв, бр. 6 от 1987 г.)
 - (14) Осигурява необходимите средства за обезопасяване и подобряване условията на труд и санитарно-хигиенните условия във ФФ-МУ.
 - (15) Определя със заповед комисия по трудоустрояване и ежегодно определя списъка с места за лица с намалена работоспособност.
 - (16) Разследва всяка станала трудова злополука на територията на Факултета.
 - (17) Незабавно уведомява Началника на РИО-София-град, МОН, прокуратурата и

гражданска защита, в случаите на тежки злополуки и аварии на територията на ФФ-МУ.

(18) Осигурява провеждането на различни видове здравни мероприятия и профилактични медицински прегледи на персонала, съгласно препоръките от наетата служба по трудова медицина.

(19) Осигурява спазването на изискванията на **Правилника за безопасни условия на труд/обучение във ФФ-МУ**.

(20) Осигурява безопасни условия на труд при сключване на договори с други организации за самостоятелно или съвместно изпълнение на ремонтни, строително-монтажни, товаро-разтоварни и транспортни дейности.

(21) В качеството си на работодател има пълно право да изисква отговорност от лицата, които нарушават изискванията или не изпълняват задълженията си по здравословни и безопасни условия на труд, като предприема административни мерки съгласно КТ.

Чл. 12.

Задължения, отговорности и права на **Орган по БЗР** във Фармацевтичен факултет:

- Съгласува с КУТ и ръководител АСЧ **Правилника за безопасни условия на обучение, възпитание и труд във ФФ-МУ** и го представя на **Декана** за утвърждаване.
- Осъществява от името на Декана координация и контрол в работата по осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд във ФФ-МУ.
- Съгласува с ръководител АСЧ и представя на Декана на ФФ-МУ за утвърждаване **План за действия при бедствия, аварии, катастрофи и пожари**.
- Изготвя **ежегодно Анализ на дейностите по ЗЗБУТ** за състоянието на безопасните и здравословни условия на труд от предходната календарна година, който се обсъжда в КУТ и Деканския съвет.
- Изготвя **Програма на дейностите по ЗЗБУТ** от превантивни мерки и методи за осигуряване и подобряване нивото на защита на работещите и учещите във ФФ-МУ. Разработва и регистрира всички видове инструктажи на територията на ФФ-МУ, съгласно изискванията в Наредба № РД-07-2 от 16.12. 2009 г. за условията и реда за провеждането на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.
- Периодично информира Декана на ФФ-МУ за състоянието на условията по безопасност и здраве, както и за изпълнението на поставените задачи, заповеди и предписания.
- Проучва и планира необходимостта, и своевременно заявява необходимите средства за изпълнение на дейностите, осигуряващи ЗЗБУТ пред финансовите органи.
- Ръководител АСЧ организира провеждането на мероприятия по гражданска защита, съгласно действащите наредби и предписания на специализираните институции.
- организира и участва в работата по установяването и оценката на професионалните рискове;
- сътрудничи и подпомага службите по трудова медицина при изпълнение на функциите и задачите им;
- организира и участва в разработването на правилник за вътрешния трудов ред относно задълженията на длъжностните лица, работниците и служителите;
- координира работата на длъжностните лица и на звената за управление на предприятието при реализиране на задълженията им по осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд;

- организира за разработването на проекти, програми и конкретни мерки за предотвратяване на риска живота и здравето на работниците.
- организира и участва при подготовката и изготвянето на оценки и становища относно съответствието с изискванията за безопасност и здраве при работа;
- извършва проучване за възможностите и качеството на предлаганите услуги от звената, включени в националната инфраструктура за оказване помощ на работодателя;
- изисква от съответните длъжностни лица създаване на организация на работата, без да е застрашена тяхната безопасност и здраве;
- изисква разработването и прилагането на оперативни планове за действия, насочени към осигуряване на безопасността в зони с високо ниво на професионален риск;
- координира действията по изпълнение на задълженията за осигуряване на безопасност и здраве при съвместна работа на работници от различни предприятия;
- изисква въвеждането на съоръжения за колективна защита и осигуряване на подходящи средства за индивидуална защита;
- организира и участва в разработването на фирмените нормативни актове за безопасност и здраве при работа;
- организира и участва при разработването и реализирането на програми за квалификация, преквалификация и инструктажи на работниците и служителите;
- консултира длъжностни лица, работници и служители;
- организира и участва в разследването на причините за трудовия травматизъм;
- подпомага осъществяването и участва в социалния диалог между партньорите в факултета;
- организира и участва при провеждането на проучвания за мнението на работниците и служителите;
- при констатирани нарушения или неизпълнение на задължения информира работодателя и предлага съответни мерки;
- организира разпространението на информация и пропагандирането на мерки;
- организира поддържането и правилното оформяне на изискващата се от нормативните актове документация;
- осъществява взаимодействието със службите за пожарна безопасност, гражданска защита, РЗИ и Дирекции "Инспекции по труда".

Чл. 13. Задължения, отговорности и права на Преподавателите:

Права

- (1) Да работи при здравословни и безопасни условия на труд
- (2) Да откаже или преустанови изпълнението на възложената работа при непосредствена опасност за живота и здравето му
- (3) На обезщетение при законен отказ или преустановяване на работа при възникнала сериозна и непосредствена опасност
- (4) На облекчени условия на труд, ако е с намалена работоспособност
- (5) Да получи лични предпазни средства
- (6) Да има достъп до наличната информация за условията на труд.
- (7) Да прави предложения за осигуряването на безопасни и здравословни условия на труд.
- (8) На подходящо обучение по здравословни и безопасни условия на труд.

Задължения

- (1) Носят отговорност за опазване на живота и здравето на студентите по време на учебни занятия и при други учебни форми и дейности, организирани от ФФ-МУ.
- (2) Следят за здравословното състояние на студентите и контролират спазването на здравно-хигиенните норми и изисквания по време на учебния процес.
- (3) Контролират спазването на правилата за експлоатация и охрана на труда при работа с материали и съоръжения в среди, които могат да бъдат потенциална заплаха за здравето и живота на студентите.
- (4) **Преподавателите** в началото на учебната година извършват начален инструктаж за здравословни и безопасни условия на обучение на студентите (срещу подпис) в специален дневник и по утвърдена от Декана **Програма за начален инструктаж**, включваща и Раздел III от настоящия правилник: **студенти – задължения, забрани и права**.
- (5) Новопостъпили студенти се инструктират в първия учебен ден в университета, от съответния преподавател.
- (6) **Преподавателите** са длъжни да наблюдават системно работата на студентите и в случай на нарушаване на правилата на безопасност да вземат незабавни мерки и да уведомят ръководството на ФФ-МУ.
- (7) **Преподавателите** са длъжни да използват всички електроразпределителни устройства съобразно изискванията на безопасността и хигиената на труда. Забранява се използването на неизправни електрически уреди. Във всички случаи при откриване на повреди в електронното оборудване, измервателни уреди, усещане на специфична миризма, дим, нагряване на проводници и др. е необходимо да се изключи напрежението и да се уведоми ръководителя на АСЧ. Да не се извършват самоволно ремонтни работи!
- (8) **Преподавателите** се грижат за безопасността при работа с химични вещества, с високо напрежение, с електронни уреди и др. Не оставят без наблюдение включени в електрическата мрежа уреди (компютри, принтери, скенери, ел. котлони, телевизори и др.) Работи се съгласно техническата характеристика на съответния уред.
Да използва работното оборудване само по предназначение и при условията, за които е предвидено.
- (9) Незабавно да информира за всички неизправности и опасности, застрашаващи здравето и живота му
- (10) Да се запознае с оценката на риска.

Чл. 14. Ръководителите на мероприятия извън сградата на ФФ-МУ са отговорни за съблюдаване правилата на техниката на безопасност за опазване живота на студентите.

- (1) Стриктно спазват утвърдената от Декана процедура по организиране и провеждане на студентски мероприятия, стажове, екскурзии и отпих в страната и чужбина.
- (2) Преди всяко мероприятие студентите се запознават с маршрута, обектите, които ще бъдат посетени и задължително се инструктират /срещу подпис/ относно мерките за безопасност, които трябва да се съблюдават.

РАЗДЕЛ III

СТУДЕНТИ – ЗАДЪЛЖЕНИЯ, ЗАБРАНИ И ПРАВА

Чл. 15. Студентите са длъжни:

- (1) Да изслушват внимателно инструктажа и да участват във всички форми на обучението по безопасност и хигиена на труда.
- (2) Да се разписват за инструктажа, с което удостоверяват, че са им известни правилата за безопасност и се задължават най-стриктно да ги спазват.
- (3) Да се включат в занятията по защита от бедствия, аварии и катастрофи, противопожарна защита, първа помощ и безопасност на движението, които се провеждат по утвърден график.

Чл. 16. На студентите е строго забранено :

- (1) Самоволно да извършват поправки на ел. уреди, инструменти, ел. инсталации, контакти, ключове, мебели и др.
- (2) Внасянето в сградата на ФФ-МУ на алкохол, наркотични вещества, запалителни и взривни материали, оръжие.
- (3) Сядането на прозорците и парапетите и надвесването над тях.
- (4) Влизането в кабинети, лаборатории в неучебно време без знанието на преподавателя.
- (5) Пушенето в сградата на ФФ-МУ.
- (6) Тичането по коридорите, в класните стаи и кабинетите.
- (7) Ползването на мобилни електронни устройства по време на учебните занятия.

Чл. 17. Студентите имат следните права:

- (1) Да получават актуална информация относно предприетите мерки за осигуряване на безопасни условия на обучение в ФФ-МУ.
- (2) Да се обучава при здравословни и безопасни условия на труд.

РАЗДЕЛ IV

ОСНОВНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНА РАБОТА В УЧЕБНИТЕ КАБИНЕТИ И ЛАБОРАТОРИИ

Чл. 18. За осигуряване на безопасна работа в кабинети по химични дисциплини е необходимо:

- (1) Химическите реактиви да се съхраняват в метален шкаф, който се заключва.
- (2) Всички реактиви следва да се съхраняват в пластмасови, стъклени или керамични съдове, затварящи се плътно. На съдовете трябва да са залепени етикети с названието и концентрацията на веществото. На отровните вещества се поставя надпис "отрова", а на горящите "огнеопасно".
- (3) При разреждане на киселини трябва да се налива във водата, а не обратно. Наливането в съдовете на концентрирани разтвори трябва да става на тънка струйка.
- (4) Забранено е изливането на химични реактиви, непригодни за по-нататъшна употреба, в канализацията.
- (5) Необходимо е в кабинета да има запас от неутрализиращи вещества, в случай на попадане на киселини или основи върху кожата на човека или дрехите.
- (6) Лесно възпламеняващи се течности (етер, бензин, ацетон) по време на

провеждане на опити трябва да се поставят далеч от нагреватели, които могат да предизвикат възпламеняването им. Преливането на тези течности трябва да става над специална кювета, като не се допуска разливането им. При работа с такива течности не бива да се пуши, да се пали кибрит или запалка.

(7) При разливане на етер, бензин или други лесно запалими течности в лабораторията да се загасят всички нагревателни уреди и спиртни лампи, а помещението да се проветри.

(8) Категорично се забранява използването на бензин като гориво.

(9) Не бива да се пали спиртна лампа от друга горяща спиртна лампа. За избягване на взрив не се допуска изгаряне на спирта повече от 2/3 от обема на съда. Спиртните лампи да не се гасят чрез духане, а само с капачките им.

(10) В химическите лаборатории се обзавеждат аптечки с необходимите медикаменти за оказване на помощ при необходимост.

(11) Преди използване на ел. уреди е необходимо старателно запознаване с описанието им и преди да се включи да се провери съответства ли напрежението в мрежата на това, за което е предназначен уредът.

(12) Уредите, използвани от студентите, трябва да имат ограничаващи устройства, изключващи възможността за поражения от ел. ток.

(13) Наличието на напрежение във веригата може да се проверява само с уреди, а не по физиологичното му действие.

Чл. 19. За осигуряване на безопасна работа в компютърните кабинети е необходимо :

(1) При работа с компютрите студентите трябва да са разположени на разстояние 0,50 - 0,70m от екрана, а разстоянието между очите и клавиатурата да е 0,40 - 0,50 m.

(2) При работа с компютрите се изисква студентите да стоят изправени на столовете, с удобно разположени върху масите ръце, така че да се постига максимално удобство при работата с клавиатурата и мишката.

(3) Не се разрешава провеждане на две последователни занятия без осигуряване на активна почивка между тях от 10-15 минути.

(4) При работа в компютърната зала студентите трябва да внимават за опасности свързани с неизправности в ел. инсталацията (оголени кабели, повредени контакти, ел. ключове, щепсели и др.) и при откриването на такива да предупреждават незабавно преподавателя, без да правят опити да ги поправят.

(5) При движение в залата студентите да не се допират до хранящите кабели на компютрите и друга техника, както и до кабелите на компютърната мрежа.

(6) Компютрите и останалата техника в залата се включват само след разрешение на преподавател.

(7) При влизане в залата студентите са длъжни да изчакват напускането ѝ от тези, за които занятията са приключили.

(8) Поради наличието в залата на ел. инсталация по работните маси, се забранява внасянето на напитки и течности.

РАЗДЕЛ V

САНИТАРНО - ХИГИЕННИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ОБУЧЕНИЕ, ВЪЗПИТАНИЕ И ТРУД

Чл. 20. В учебните зали, лаборатории и кабинети трябва да се поддържа постоянна температура, като не се допускат колебания по-големи от 5° - 6° С.

Чл. 21. В междучасията да се осигурява неколнократна обмяна на въздуха в учебните

помещения.

- Чл. 22.** В учебните зали, лаборатории и кабинети да се съблюдават действащите норми за осветление.
- Чл. 23.** Прозорците и осветителните тела да се почистват най-малко веднъж месечно.
- Чл. 24.** За лабораториите и кабинетите са задължителни санитарните норми за шум и вибрации.
- Чл. 25.** Територията на ФФ-МУ и дворните площи да се поддържат чисти, а отпадъците се събират разделно, на определените за целта места.
- Чл. 26.** Да се поддържат в добър вид и съгласно приетите санитарно-хигиенни изисквания тоалетните помещения.
- Чл. 27.** Постоянно наблюдение и поддръжка на водопроводната и топлофикационната инсталации, канализационната система се осъществяват под прякото ръководство на ръководител АСЧ.

РАЗДЕЛ VI

ПРОТИВОПОЖАРНА И АВАРИЙНА БЕЗОПАСНОСТ

VI.I. Задължения на преподавателския, административния и помощния персонал.

- Чл. 28.** Преподавателите, служителите и работниците във ФФ-МУ са длъжни да се запознаят с:
- 1) *План за евакуация на ученици, учители, служители и имущество в случай на пожар, стихийни и природни бедствия***
 - 2) *План за действие на личния състав за гасене на пожари и ликвидиране на авария***
 - 3) *План за осигуряване на наб при ремонти, реконструкции и преоборудване в обекта***
 - 4) *Инструкция за пожарна безопасност на територията на ФФ-МУ***

VI.II. Противопожарни изисквания към учебните кабинети, лаборатории и работилници.

- Чл. 29.** На територията и в помещенията на ФФ-МУ да се поддържа чистота. Всички горими отпадъци и смет да се изнасят своевременно.
- Чл. 30.** Евакуационните изходи трябва да бъдат поддържани съобразно изискванията на противопожарните строително-технически норми.
- Чл. 31.** В кабинетите масите и столовете трябва да са разположени така, че изходите да бъдат свободни.
- Чл. 32.** На тавана и в мазето е забранено складирането на горими материали.
- Чл. 33.** Системно да се прави проверка на изправността на ел. инсталации и съоръжения. Да не се допускат ел. искри, къси съединения и претоварване на ел. мрежа.

- Чл. 34.** Вратите, определени за евакуация трябва винаги да са свободни от всякакви материали. При необходимост се допуска да бъдат заключвани. За осигуряване на бързо отключване трябва да има комплект ключове за евакуационните врати. Единият комплект ключове трябва да бъде на определено място, известно на всички от персонала.

VI.III. Основни правила за използване на различни средства за гасене на пожари и запалвания.

- Чл. 35.** За гасене на твърди горими материали да се използват вътрешни пожарни кранове и кофпомпите.
- Чл. 36.** За гасене на лесно запалими и горими течности да се използват пожарогасители с въглероден диоксид или прахови пожарогасители.
- Чл. 37.** При запалване на електрически инсталации, апарати и съоръжения трябва незабавно да се изключва напрежението. При невъзможност за изключване да се гаси само с пожарогасители с въглероден диоксид.

РАЗДЕЛ VII

ИНСТРУКЦИИ

VII.1. ИНСТРУКЦИЯ ЗА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ОБУЧЕНИЕ В КОМПЮТЪРНИТЕ КАБИНЕТИ на ФФ-МУ

I. Общи условия

1. Пред компютъра да се седи удобно, без напрежение на тялото.
2. Дисплеят да бъде на нивото на очите. Разстоянието между очите и дисплея да е минимум 500 mm, между очите и клавиатурата — минимум 450 mm.
3. Мониторите да се нагласяват така, че да няма отблясъци и отражения.
4. В междучасията да не се гледа в мониторите, за да отпочиват очите. Да се спазва изискването: 1 учебен час работа, 10 -15 min. почивка.

II. Организация на работата

1. В компютърните кабинети се влиза само в присъствието на преподавателя по информатика и информационни технологии, отговарящ за кабинета.
2. Напускането става организирано след приключване на занятието или с разрешение на водещият занятието.
3. При влизане и излизане от кабинетите, водещият занятието трябва да провери наличието на всички компютри и периферни устройства.
4. Внасянето и използването на компютри и устройства в допълнение на инсталираните в помещението става след разрешение на водещият занятието и Ръководител компютърен кабинет.
5. Незабавно се уведомява съответния преподавател или техническия персонал при:
 - мирис на изгоряло, повишен шум от работещ компютър, размазано или трептящо изображение на дисплея;
 - неизправни компютри;
 - липса на компютри или елементи от конфигурацията им;
 - всяка необичайна ситуация.

III. Забранени във всички компютърни кабинети действия:

- разглобяване на устройства с каквато и да било цел;
- включване и изключване на кабели и интерфейси;
- промяна в конфигурацията на компютрите и размяна на компонентите им;
- промяна на общото разположение на техниката и мебелировката;
- пушене;
- консумацията на храни и напитки, както и внасянето им във форма, позволяваща консумация;
- внасяне на обемисти предмети и багаж, на силно миришещи, дразнещи и опасни предмети и вещества;
- въвеждане на животни.

IV. Действия при възникване на опасност

- IV.1. При възникване на опасност незабавно се уведомява съответния преподавател и се изпълняват неговите инструкции.
- IV.2. При авария или инцидент с компютър първото и задължително действие е изключването му чрез изваждане на захранващия кабел от контакта.
- IV.3. При пожар и наличие на пожарогасител, той се ползва незабавно от намиращите се в помещението.

V. Действия при евакуация

При необходимост от евакуация, помещението се напуска бързо, но без паника:

- първи напускат намиращите се най-близо до изхода;
- оказва се помощ на хора със затруднено придвижване;
- изнасят се внимателно хората, в невъзможност да напуснат сами;
- спазват се указателните табели за най-близкия аварийен изход.

VII.2. ИНСТРУКЦИЯ

ЗА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ОБУЧЕНИЕ В ЛАБОРАТОРИИТЕ НА ФФ-МУ

1. За безопасното протичане на учебните занятия носи отговорност преподавателят, както и всеки студент носи персонална отговорност след запознаване с инструктажа.
2. Всеки студент има свое работно място, което пази и за което носи отговорност.
3. Студентите са длъжни да спазват съзнателно и отговорно правилата по безопасност, хигиена на труда и противопожарна охрана.
4. За избягване на аварии и злополуки с електрически ток, студентите са длъжни да спазват стриктно указанията по електробезопасност.
5. Да се работи само с напълно проверени и изрядни уреди, като стриктно се спазват указанията на преподавателя.
6. Забраняват се всякакъв вид опити за отваряне, настройка и ремонт на електроуреди, апарати, устройства и поправки на захранващите ги кабели.
7. Абсолютно е забранено заливането с вода на електроуреди, апарати, съоръжения или техните командни органи.
8. Работа с уредите да се започва само след обстойно проведен инструктаж за правилните и безопасни начини на експлоатация.
9. При възникване на някакви неясноти от опита, работата веднага се прекратява по съответния начин и се иска съвет от преподавателя.
10. Забранено е на студентите да опитват на вкус веществата и да ги пипат с ръце.
11. Миризмата се установява чрез внимателно навяване на парите с ръка към носа.
12. Забранено е на студентите да използват неизмити съдове.
13. Забранено е на студентите да хващат реактивни стъкла и банки с мокри или

- сапунени ръце.
14. При отливане на течности, етикетът на реактивното стъкло трябва да бъде към дланта.
 15. Наблюдението на опитите става отстрани, а не през отворите на съдовете.
 16. Спиртната лампа се пали само с кибрит и не се разнася запалена.
 17. Спиртната лампа се гаси само с помощта на капачето, а не по друг начин.
 18. При нагриване отворът на епруветката се насочва встрани от извършващият експеримента и околните.
 19. С киселини и основи се работи много внимателно. Не бива да попадат върху лицето, очите, кожата или дрехите. Ако това се случи, към поразеното място се насочва силна струя вода и веднага се уведомява преподавателя.
 20. При разреждане на киселини, киселината се налива във водата, а не обратното.
 21. Не се разрешава правенето на нови, непознати опити без разрешение на преподавателя.
 22. Забранено е на студентите да изнасят извън кабинета химически вещества.
 23. Забранява се на студентите да внасят храна в кабинета и да се хранят в химическата лаборатория.
 24. Студентите са задължени да спазват безупречен ред и чистота в лабораториите и всички правила за качествено и безаварийно провеждане на опитите в учебния процес.
 25. След приключване на учебния час, всеки студент е длъжен да остави работното си място в изряден вид.
 26. При инцидент в лабораторията се обърнете незабавно към преподавателя.

VII.3. ИНСТРУКЦИЯ

ЗА БЕЗОПАСНИТЕ УСЛОВИЯ НА ТРУД НА РАБОТНИК-ПОДДРЪЖКА в ФФ-МУ

През време на работа работникът е длъжен да изпълнява следното :

- 1) Да работи с установените лични предпазни средства .
- 2) Да не отвлича вниманието си с други неща и лица.
- 3) Да извършва производствените операции по указания му безопасен начин .
- 4) Да не пуши в работилницата .
- 5) При извършване на ел. монтажни работи да се изключват уреди с изолирани ръкохватки.
- 6) Състоянието на изолацията и сигурността на електрообезопасяване да се проверят най-малко два пъти в годината.
- 7) Да не се пипат открити тоководещи части.
- 8) При евентуално запалване на електрическата инсталация, апарати или съоръжения незабавно да се изключи напрежението, да се гаси само с пожарогасители с въглероден диоксид.
- 9) Всички неизправности по инсталациите, повредите на материално-техническата база засягащи безопасността и здравето на студентите, преподавателите и служителите във ФФ-МУ да се отстранят навреме. Ако това е невъзможно се спират от експлоатация или се ограничава достъпа до съответното място.

VII.4. ИНСТРУКЦИЯ

ЗА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД НА САНИТАРИТЕ в ФФ-МУ

- 1) Почистването на стъклата на прозорците, на перилата да става с особено внимание, като навеждането навън е минимално.
- 2) При подготвянето на дезинфекционните разтвори, поставянето на хлорна вар да

- се спазват точните съотношения, посочени от медицинското лице, с цел предотвратяване на инхалирането на отровни газове /хлор и др./.
- 3) При работа с препарати като кислоти, киселини, белина да се работи с гумени ръкавици и да се поставя марлена превръзка на устата.
 - 4) Почистването на сняг, лед в района на училището да става с подходящо облекло и обувки, за да се избегнат навяхвания и счупвания.
 - 5) При хигиенизирането двора и районите около училището отпадъците да се селектират и изхвърлят на определените за това места.
 - 6) С цел намаляване на пожарната опасност и избягване замърсяването с отровни вещества отделени при горенето, строго е забранено изгарянето на отпадъците на територията на ФФ-МУ.

VII.5. ИНСТРУКЦИЯ **ЗА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД НА АДМИНИСТРАТИВНО – ТЕХНИЧЕСКИЯ** **ПЕРСОНАЛ В ФФ-МУ**

- 1) При работа с компютър трябва разстоянието от монитора да е 0,50 m – 0,70 m, а разстоянието между очите и клавиатурата да е 0,40 m – 0,50 m.
- 2) При работа с компютрите трябва да се стои изправен на стола, с удобно разположени върху масите ръце, така че да се постига максимално удобство при работа с клавиатурата и мишката.
- 3) Да се спазват утвърдените и регламентирани почивки по време на работа -2 почивки от 15 минути почивка.
- 4) При работа трябва да се внимава за опасности свързани с неизправности в ел. инсталацията и при откриване на такива да се предупреди електротехника без да се прави опити да ги поправят.
- 5) Забранява се включването на отоплителни уреди извън специално оборудвани за тази цел пожаробезопасни места.

VII.6. ИНСТРУКЦИЯ/ ПРАВИЛА **ЗА ОКАЗВАНЕ НА ПЪРВА ДОЛЕКАРСКА ПОМОЩ** **ПРИ УВРЕЖДАНЕ НА ЗДРАВЕТО ПРИ РАБОТА**

ЛЕКО НАРАНЯВАНЕ */без нараняване на артерията/*

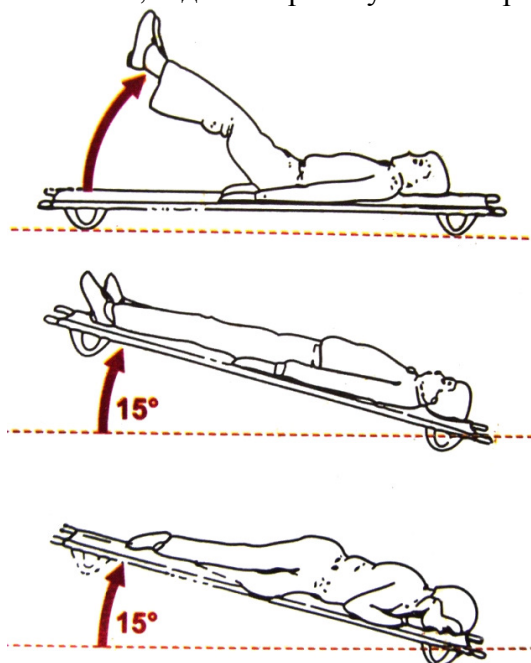
1. **ОТКРИВАНЕ** на наранената част от тялото.
2. **ПОЧИСТВАНЕ** с течаща вода,а когато кожата е мръсна и със сапун.
3. **ДЕЗИНФЕКЦИРАНЕ** с убиващо микробите средство.
4. **ПОКРИВАНЕ** на раната със стерилна марля.
5. При груби и силно кървяща рани – **ПОСТАВЯНЕ НА ПРЕВРЪЗКА.**
ТАКА СЕ ПРЕДОТВАРЯВА ИНФЕКЦИИ И ПО-ГОЛЯМА ЗАГУБА НА КРЪВ.
ДА НЕ СЕ ИЗПОЛЗВАТ:
 - **ПАМУК**
 - **АЛКОХОЛ**
 - **АНТИБИОТИЧНА ПУДРА**
6. **ПРИ ПРОДЪЛЖИТЕЛНО КРЪВОТЕЧЕНИЕ:**
 - поставяне кървящата част на тялото на високо;
 - поставяне втора превръзка с еластичен бинт върху първата /притискаща превръзка/;

- поставяне на лед или студен компрес.
7. Във всички случаи **ПРЕГЛЕД НА РАНАТА ОТ ЛЕКАР ИЛИ ПОМОЩЕН МЕДИЦИНСКИ ПЕРСОНАЛ**, когато тя се намира:
 - върху главата;
 - върху една от **РЪЦЕТЕ** или единия **КРАК** /опасност от нараняване на сухожилията или нерв/.
 8. Представяне на удостоверението за последната **ВАКСИНАЦИЯ ПРОТИВ ТЕТАНУС** (ако пострадалия има в себе си такова).

ТЕЖКО НАРЯВАНЕ

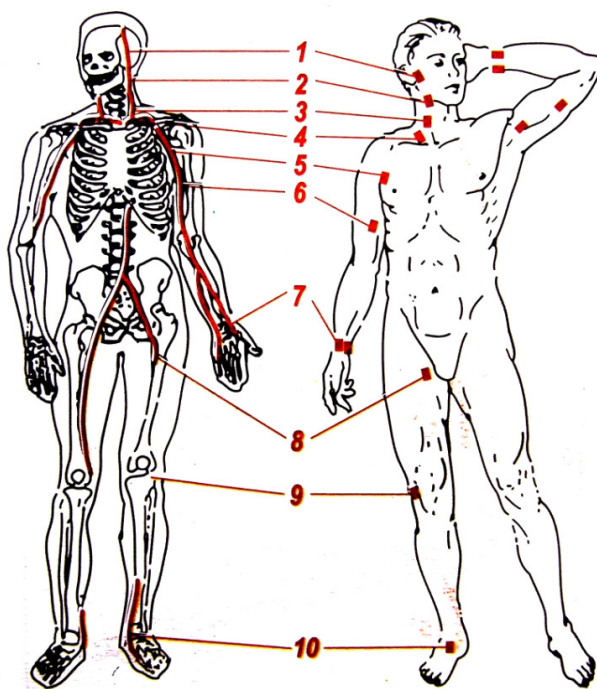
/нараняване на артерия: голяма загуба на кръв, изтичане на тласъци на светло червена кръв/

1. **ПОСТАВЯНЕ** на пострадалия в легнало положение. /положение при шок/ Фиг.1
2. **ОТКРИВАНЕ** на наранената част от тялото. Извикване на екип на спешна медицинска помощ /Тел.150/.
3. Веднага **ДА СЕ СТЕГНЕ РАНАТА**, за да се спре загубата на кръв.

МЕСТА ЗА ПРИТИСКАНЕ НА АРТЕРИИТЕ

/Фиг.2, 2-А, Б, В, ГРД, Ж/

Фиг. 2А

Фиг. 2Б

Фиг. 2В

Фиг. 2Г

Фиг. 2Д

Фиг. 2Е

Фиг. 2Ж

4. ТРАНСПОРТИРАНЕ НА РАНЕНИЯ В БОЛНИЧНО ЗАВЕДЕНИЕ, БЕЗ ДА СЕ ОСВОБОЖДАВА ПРИСТЯГАНЕТО.

5. СТЫГАНЕ НА ДОЛЕН КРАЙНИК НЕ СЕ ПРАВИ В ОБЛАСТТА НА КОЛЯНОТО.

6. СТЫГАНЕТО НА ГОРЕН КРАЙНИК НЕ СЕ ПРАВИ НИКОГА ПОД ЛАКЪТЯ.

ПРИСТЯГАНЕТО МОЖЕ ДА СЕ ЗАПАЗИ МАКСИМУМ 50 МИНУТИ

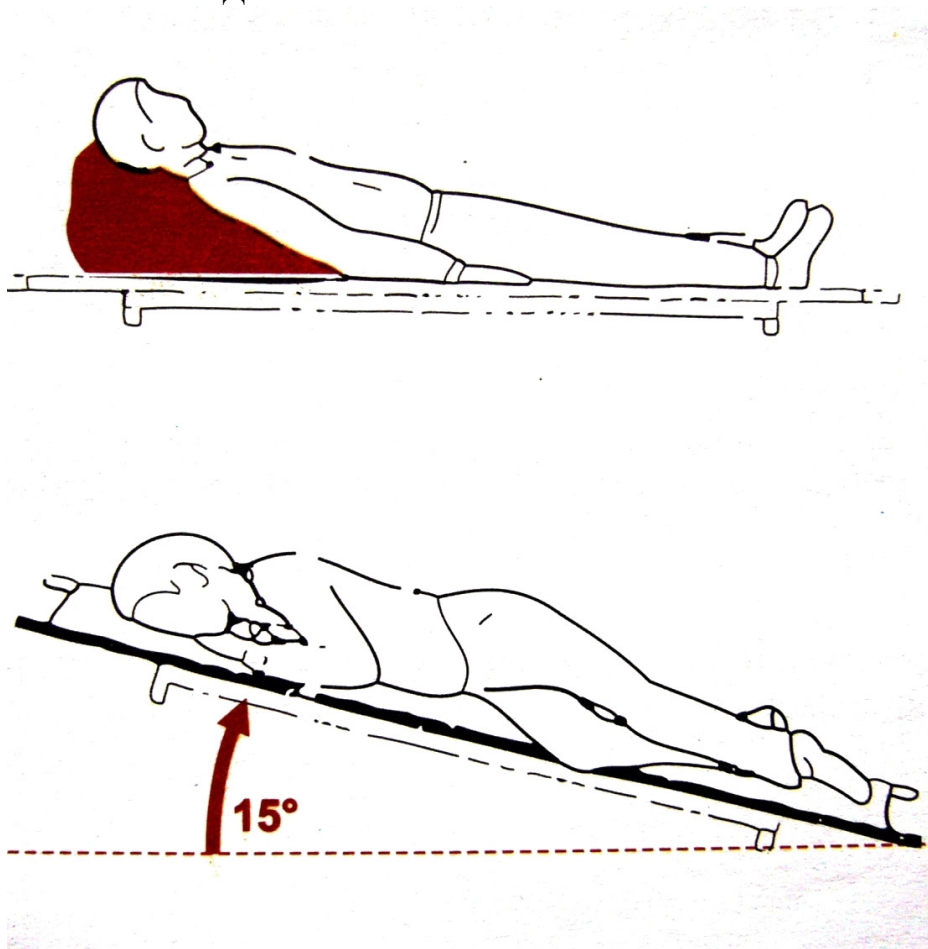
Часът на стягащата превръзка да се запише директно върху кожата или на листче. Ако времето от 50 минути бъде превишено, превръзката се разхлабва за няколко минути, след което отново се стяга.

НАРЯВАНЕ НА ГРЪДНИЯ КОШ

/опасност от задушаване поради Караняване на белия дроб/

Затваряне на раната с превързочен компрес.

ПОЛУСЕДНАЛО ИЛИ СТРАНИЧНО ЛЕГНАЛО ПОЛОЖЕНИЕ ВЪРХУ НАРАНЕНАТА СТРАНА. ПРИДЪРЖАНЕ ГЛАВАТА НА ВИСОКО.

НАРАНЯВАНЕ НА КОРЕМА

/опасност от вътрешни кръвоизливи/

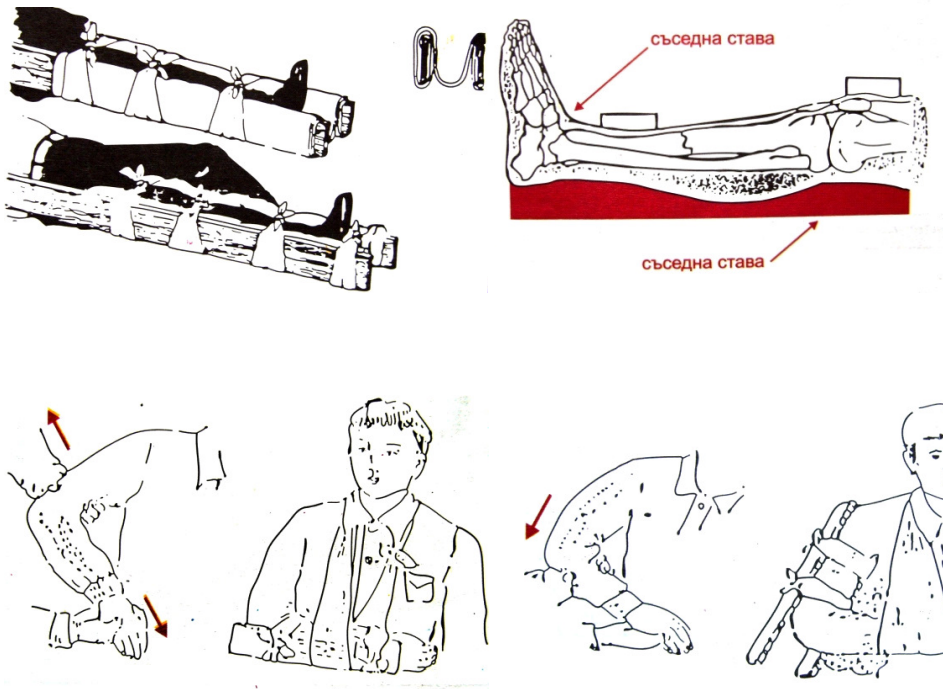
- ПОЛУСЕДНАЛО ПОЛОЖЕНИЕ СЪС СВИТИ КРАКА.
- ДА НЕ СЕ ДАВА НИЩО ЗА ПИЕНЕ.
- НЕЗАБАВНО ДА СЕ ИЗВИКА ЕКИП НА СПЕШНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ ТЕЛ/150/.

АМПУТИРАНЕ НА ЧАСТ ОТ ТЯЛОТО

1. Веднага да се **ПРИТИСНЕ АМПУТИРАНИЯ КРАЙНИК**.
2. **ДА СЕ ПОТЪРСИ ЕКИП НА СПЕШНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ ИЛИ ПОСТРАДАЛИЯ ДА СЕ ТРАНСПОРТИРА ДО БОЛНИЧНО ЗАВЕДЕНИЕ.**
3. Да се направи пристягаща превръзка над пострадалия крайник, ампутираната част да се превърже със стерилна превръзка.
Отбелязване часа на превръзката /максимум 50 минути/
При откъсване на пръст е достатъчно натискане.
4. Отделената част да се **СЪХРАНЯВА** в хладилна камера, без да има директен контакт с леда, при възможност да бъде пришита.

СЧУПВАНЕ НА КОСТИ

1. Откриване на наранената част от тялото; ако е необходимо дрехите да бъдат разрязани с ножица.
2. **ПРИ СЧУПВАНЕ СЕ ОБЕЗДВИЖВА КРАЙНИКА**, като се обхващат две съседни стави.

3. **ТРАНСПОРТИРАНЕ В БОЛНИЧНО ЗАВЕДЕНИЕ.**
4. **ПРИ УСЛОЖНЕНИЯ**

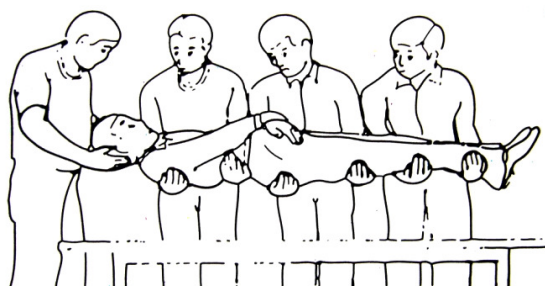
- отворена рана; дезинфекция и покриване на раната;
- допълнителни наранявания при счупване на кост; пристягаща превръзка.

ТЪРСИ СЕ СПЕШНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ

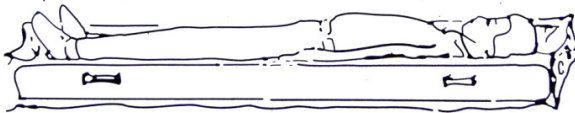
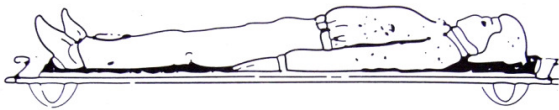
НАРАНЯВАНИЯ НА ГРЪБНАЧНИЯ СТЬЛЪ

/наранявания на гръбначния стълб с опасност от прекъсване на гръбначния мозък/

1. **ПОСТРАДАЛИЯТ СЕ ОСТАВЯ ДА ЛЕЖИ В ЗАВАРЕНОТО ПОЛОЖЕНИЕ**
 - **НЕ МОЖЕ** да сяда;
 - **ДА НЕ ИЗВИВА** гърба си;
 - **ДА НЕ СЕ** извива врата.
2. Пострадалият да бъде **ПОПИТАН** дали може да чувства крайниците си.
3. **ДА СЕ ИЗВИКА ЕКИП НА БЪРЗА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ.**
4. **АКО ТРЯБВА ДА СЕ ПРЕМЕСТИ**, да се осигури здрава подложка и да се придържат неподвижни главата, ръцете и краката.

БАВНО И ВНИМАТЕЛНО ТРАНСПОРТИРАНЕ

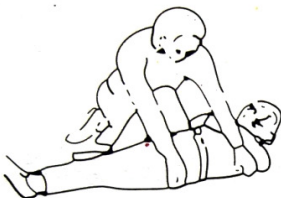
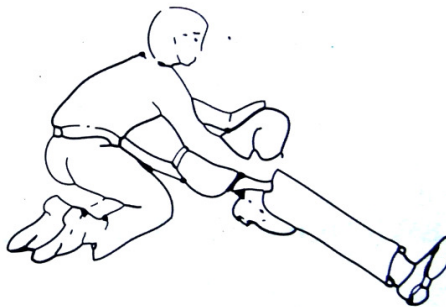

БЕЗСЪЗНАНИЕ

*/нараняване на черепа, удар от ел.ток, топлинен удар, тежко изгаряне,
отравяне, задушаване, шок/*

КОГАТО ИЗПАДНАЛИЯТ В БЕЗСЪЗНАНИЕ ДИША, ДА НЕ СЕ ДАВА НИЩО ЗА ПИЕНЕ И ДА НЕ СЕ ПОВДИГА!

1. Разхлабване на дрехите на врата и гръдния кош.
2. Поставяне в **СТАБИЛНО СТРАНИЧНО ПОЛОЖЕНИЕ** /с лице към пода и за повече стабилност - единият крак се свива в коляното/.

КОГАТО ИЗПАДНАЛИЯТ В БЕЗСЪЗНАНИЕ НЕ ДИША СЕ ПРАВИ ИЗКУСТВЕНО ДИШАНЕ

Сиво-син цвят на лицето, гръдния кош не се движи

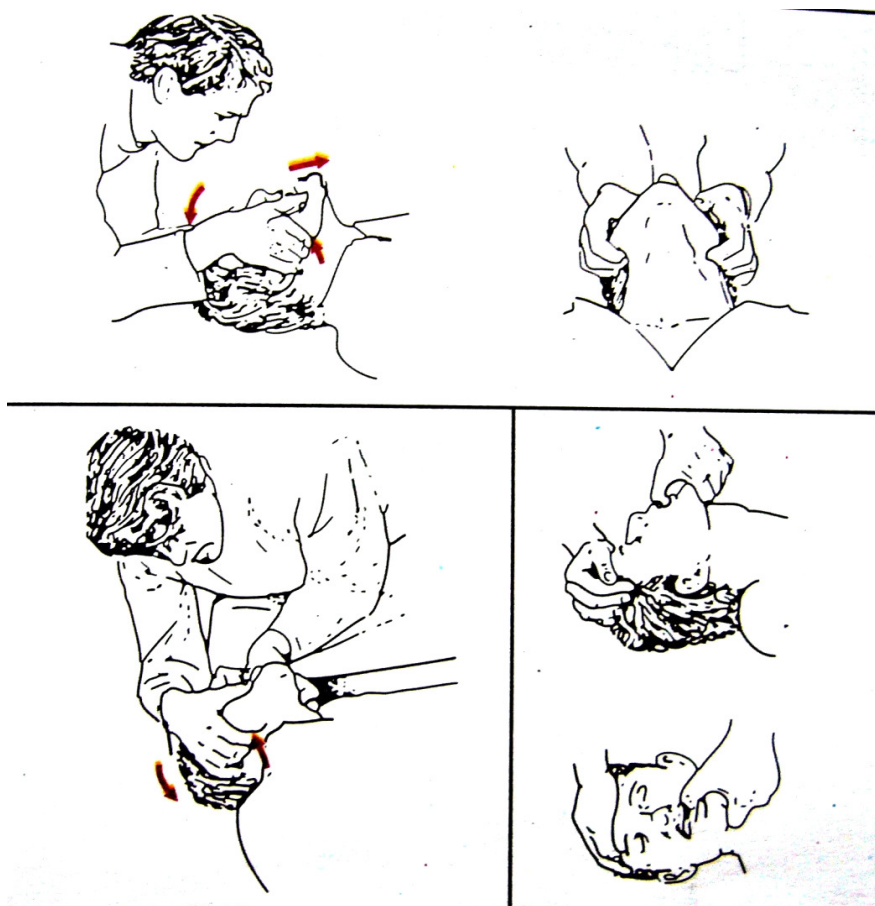
ИЗКУСТВЕНОТО ДИШАНЕ

/уста в уста или уста в нос/

При липса на пулс и разширени зеници се прави **НЕПРЯК СЪРДЕЧЕН МАСАЖ И ИЗКУСТВЕНО ДИШАНЕ**.

ОБДИШВАНЕ УСТА В УСТА

- отстраняване на чужди тела от устата и гърлото /също и подвижни протези/
- отвеждане на главата силно назад

- изтегляне на долната челюст напред и притискане на ноздрите;
- вдухва се въздух в устата /от хигиенна гледна точка може да се използва марля/.

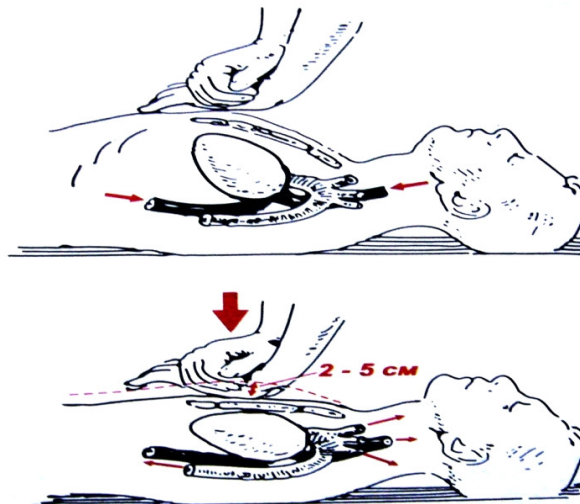
ДА СЕ ИЗВИКА ЕКИП НА СПЕШНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ

НЕПРЯК СЪРДЕЧЕН МАСАЖ

- Поставя се пострадалия ПО ГРЪБ;
- Поставя се дланта на ръката върху гръдната кост;
- Поставя се другата ръка отгоре;
- Притискане на гръдната кост надолу към гръбначния стълб.

АКО ДАВАЩИЯ ПЪРВА ПОМОЩ Е САМ

/Фиг.12/

АКО ДАВАЩИТЕ ПЪРВА ПОМОЩ СА ДВАМА

/Фиг.13/

Последователността на действията е следната:

1. ДВЕ ИЗКУСТВЕНИ ВДИШВАНИЯ всяко с продължителност 1-2 секунди;
2. 15 ПРИТИСКАНИЯ на гръдната кост 100/минута.
3. По нататъшният ритъм продължава в съотношение 5:1;
4. Двамата спасители трябва да бъдат от различни страни на пострадалия.

1. ДВЕ ИЗКУСТВЕНИ ВДИШВАНИЯ всяко с продължителност 1 – 2 секунди;
2. Извършват се 5 притискания на честота 80-сърцето с честота 80 – 100/минута;

/Фиг.12/

/Фиг.13/

ДАВАНЕТО НА ПЪРВА ПОМОЩ СЕ ПРАВИ ДОКАТО СЕ ПОЯВЯТ САМОСТОЯТЕЛНО ДИШАНЕ И СЪРДЕЧНА ДЕЙНОСТ

НАРАНЯВАНЕ НА ГЛАВАТА

/удар по главата, възможност за нараняване на мозък/

Ако пострадалия е в **СЪЗНАНИЕ**, но:

- му се гади или е повърнал;
- има главоболие;
- сънлив е;
- припаднал за кратко:

ДА СЕ ПОВИКА ЕКИП НА СПЕШНА ПОМОЩ

Ако пострадалия е в **БЕЗСЪЗНАНИЕ**:

- Да се направи непряк сърдечен масаж;
- Да се направи изкуствено дишане.

ИЗГАРЯНИЯ

- При изгаряния **С КИСЕЛИНА**, мястото се обработва с разтвор на сода бикарбонат.
- При изгаряне **С ОСНОВИ** /сода каустик/, мястото се обработва с разтвор на оцет или сок от лимон, разтвор на лимонена киселина.

Засегнатата част от тялото се превързва с чист бинт или марля.

- **Мехурите да не се пукат**
- **Да не се маже с мехлем**
- **Да не се използва памук**

ДА СЕ ИЗВИКА ЕКИП НА СПЕШНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ

ТОПЛИНЕН УДАР

Топлинен удар настъпва най-често при хора, които се намират в затворени и влажни помещения с висока температура на околната среда, при интензивни мускулни упражнения и при възпалителни или токсични заболявания на мозъка. При тях се нарушават нормалните топлообменни процеси и тялото не може повече да се охлажда. Състоянието се развива бързо и изисква неотложна медицинска намеса.

Как да познаем човек с топлинен удар?

В началото такъв човек се оплаква от главоболие, пулсиращ шум в ушите, световъртеж, позиви за повръщане, общо затопляне. Човек е възбуден, раздразнителен със зачервена и суха кожа и телесна температура 39-40 градуса. В началото пулса е силен и учестен, като постепенно се забавя и става аритмичен.

Незабавни действия:

- Преместване на пострадалия на сенчесто и прохладно място. Свалят се дрехите му, за да може по-добре да се охлади тялото.
- Охлаждане на тялото със студени кърпи или лед. Обливане със студена вода.
- Температурата на пострадалия се мери през 5 минути докато достигне 38 градуса. След това пострадалия се завива със сух чаршаф и се държи на прохладно място.
- Обажда се бърза помощ и възможно най-бързо транспортиране до болнично заведение.

ИЗМРЪЗВАНЕ

Измръзването се получава под действието на ниски температури, които предизвикват общо или локално увреждане на организма.

Измръзването бива четири степени:

- При **първа степен** оплакванията са изтръпване и болка на мястото на измръзване;
- При **втора степен** се образуват мехури и болката е значителна;
- При **трета степен** болката е много силна и кожата е умъртвена;
- При **четвърта степен** се умъртвяват тъканите в дълбочина.

Първа помощ:

- Пострадалият се пренася на топло място.
- Затопляне, което става много внимателно и постепенно до температурата на тялото.
- Сух масаж в областта на измръзването.
- Превръзка на пострадалата част на тялото, предпазваща от замърсяване.
- Даване на топли подсладени напитки.
- Изпращане в лечебно заведение.

УХАПВАНИЯ

❖ Ухапвания от змия

Признаци: две червени точки на мястото на ухапване, болка, оток на най-близките лимфни възли.

Пострадалият се оплаква от неспокойствие, отпадналост, гадене, повръщане, бледост.

Първа помощ:

- Стягаща превръзка над ухапаното място.
- Измиване със студена вода и сапун мястото на ухапване.
- Превръзка на мястото.
- Даване на обезболяващи средства.
- Транспортиране до най-близкото лечебно заведение.

❖ Ухапване от куче:

- Дезинфекция на мястото около раната.
- Превръзка.
- Транспортиране до лечебно заведение.

❖ Ухапване от насекоми:

- Изваждане на жилито с пинсета.
- Компрес с разтвор на амоняк и вода по равни части.
- Дават се течности и обезболяващи.

ЧУЖДО ТЯЛО В ОКОТО

В окото могат да попаднат песъчинки, влакна, метални стружки и др. в следствие, на което се получава дразнене и възпаление на окото.

Първа помощ:

- Промиване на окото с чиста вода.
- Поставяне на суха превръзка.
- Незабавно да се търси специализирана помощ.

К Р А Т Ъ К О П И С
на видовете, показанията, дозировката и противопоказанията на лекарствените,
превързочните средства и други материали, с които
ТРЯБВА ДА БЪДАТ ОКОМПЛЕКТОВАНИ АПТЕЧКИ ЗА ПЪРВА ДОЛЕКАРСКА
ПОМОЩ

№	Наименование на материалите	Приложение (показания)	Доза	Мин. запас	Макс. запас	Противопоказания
I. Лекарствени средства						
1.	Аспирин (табл.)	- Болки от различен произход; - висока температура; - грип; - ишиас; - лумбаго; - след прекомерна употреба на алкохол и никотин; - в малки дози за профилактика на инфаркт и др.	1-2 табл. при нужда	10г.	20г.	- язви, астма - чувствителност - бременност и др.
2.	Аналгин (табл.)	- болки от различен произход, включително менструални болки; - при ухапвания от змии, куче, насекомо; - по-леки бъбречни, жлъчни болки, цистити, грип и др.	1 таблетка 3-4 пъти дневно	10г.	20г.	- алергии; - кръвни заболявания; - бременност; - остра коремна болка.
3.	Упфен (табл.)	Болки: - след остра травма; - менструални; - при зъбобол	1 таблетка на 12 часа	10г.	20г.	-активна септична язва; -чернодробна недостатъчност; -остри нарушения на бъбречната функция; -тежки смущения в кръвосъсирването; -възпалителни заболявания на червата; -астми; алергии; -бременност и кърмене.
4.	Имодиум (капсули)	- диарии;	1-2 таблетка 3 пъти дневно	10г.	20г.	—
5.	Панадол (табл.)	главоболия; болки в гърба; ревматични и мускулни болки; невралгия; зъбобол; простуда; грип; повишена температура	1-3 таблетка	6г.	12г.	- свръхчувствителност към препарата; - чернодробни и бъбречни заболявания.
6.	Нитроглицерин	- силна болка в сърдечната област	1 таблетка под езика 0.5 тд	1	2	- мозъчен кръвоизлив; - алергия
7.	Но-шпа	- еластични болки /жлъчно-каменни и бъбречно-каменни колики; - менструални болки	1-2 таблетки 3 пъти дневно	10	20	Не

8.	Талцид	- повишена стомашна киселинност - остро и хронично възпаление на лигавицата на стомаха; - язви; - възпаление на хранопровода.	1 до 2 таблетки след хранене	10т.	20т.	Нарушена бъбречна функция диария
9.	Спирт	- при ухапване от насекомо - (върху раната след изваждане на жилото)	Памук или марля, напоени със спирт	20 мл	100 мл	открити рани не се обработват със спирт
10.	Кислородна вода	- за промивка на рани	Обливане на раната			- може да увеличи временно кървенето
11.	Амоняк (разтвор),(д)	- при ухапване от насекомо - (върху раната след изваждане на жилото) - загуба на съзнание и др.	- 1 кафена лъжичка амоняк в 5 кафени лъжичка вода - памук напоен с амоняк	20 мл	100 мл	открити рани не се обработват с амоняк
12.	Риванол - унгвент	- антисептично средство при рани, отворени абсцеси, инфекции на кожата и видимите лигавици с антимикробно действие	Мястото на поражение се намазва със средно дебел слой и при нужда се покрива с марля	6гр	12гр	-
13.	Небацетин пудра, (немибацин пудра)	- инфектирани рани и изгаряния; - инфектирани екземи;	Нанася се равномерно върху засегнатия участък	1,5гр	5гр	Срѣхчувствителност към неомицин или цинк бацитрацин; не се прилага върху кървящи кожни участѣци

II. Антидотни средства

1.	Медицински въглен (универсална противоотрова)	- отравяния (с алкалоиди, соли на тежки метали, алкохолно отравяне) - хранителни отравяния	-	10 т.	20т.	-
----	---	---	---	-------	------	---

III. Превързочни средства

1.	Бинтове марлени 5см/5м	- превръзка	-	2бр.	4бр.	-
2.	Бинтове марлени 10см/8см	- счупвания - луксации - изгаряния - топлоизолиращи превръзки и др.	-	2бр.	4бр.	-
3.	Памук, 50гр	- за топлоизолираща превръзка; - за обработка на ухапвания от насекоми, изгаряния и др.	-	100 гр	200 гр	-

4.	Стерилни превръзки (бр.): 5 см/5см 10 см/8см; 10 см/25см;	- в зависимост от големината на раната	-	2 2 2	4 4 4	-
5.	Цитопласт нарязан (голям-3см/6см)	- за превръзка на недълбоки и неголеми открити рани	-	6 бр.	24 бр.	-
6.	Цитопласт нарязан (малък-2см/4см)	- за превръзка на недълбоки и неголеми открити рани	-	6 бр.	24 бр.	-
7.	Цитопласт 100см/4см	- за превръзка на недълбоки и неголеми открити рани	-	1/2	1	-
8.	Лейкопласт 5см/5 м,	- за укрепване на превръзка	-	1/2 бр.	2бр.	-
9.	Триъгълни кърпи	- като подложка за кръвоспираща превръзка - за обездвижване на крайници и др.	-	2бр.	2бр.	-
10.	Турникет (гумена лента)	- за пристягане на крайници при кръвотечение	-	1бр.	2бр.	Поставя се бележка с часа и минутата на поставяне
11.	Игли безопасни	- за укрепване на превръзка	-	2бр.	12бр.	-
12.	Шини Крамерова	- за шиниране на крайници и обездвижване при счупване	-	2бр.	4бр.	-

IV. Други материали

1.	Ръкавици латексови, стерилни, бр.чифт	- за обработка на открити рани и при отделяне на телесни течности от пострадалия	-	1	2	-
2.	Ножица - права Средна	- за подготовка и обработка на превързочни материали; - освобождаване на дрехи, обувки и ДР-	-	1бр.	1бр.	-
3.	Маска за обдишване	- при прилагане на метода "уста в уста"	-	1бр.	1бр.	-
4.	Аптечен шкаф	- за съхранение на лекарства и превързочни материали	-	1бр.		
5.	Тетрадка - дневник	- за отчитане на разхода на лекарства и материали	-	1бр.		

ПЪРВА ДОЛЕКАРСКА ПОМОЩ ПРИ ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ЕЛЕКТРИЧЕСКИ ТОК ВЪРХУ ЧОВЕКА

Електрическите поражения могат да настъпят по следните причини:

- а/ преминаване на електрически ток през човека;
- б/ въздействие на електрическата дъга;
- в/ въздействие на електрически и магнитни полета, създадени от много високи напрежения и честоти;

Съществуват следните видове поражения от електрически ток:

- а/ електрически удар и изгаряния;
- б/ наранявания и счупвания;
- в/ заболявания от въздействието на електрическа дъга и електромагнитни полета.

Електрически удар е болестно въздействие на електрически ток при преминаването му през организма и се изразява в нарушаване на функциите на жизнено важни органи, като тези на дишането и сърдечната дейност. Степента на това въздействие зависи от силата на тока, неговия вид и честота пътя, през който той минава през тялото, времето на неговото протичане и състоянието на организма в момента на попадането му под напрежение.

Електрически удар може да се получи при докосване до тоководещи части, които са под напрежение (проводници, жици, кабели, клеми и други подобни), или при докосване до проводими нетоководещи части (корпуси на двигатели, машини, табла и други подобни), които са попаднали под напрежение в резултат на дефекти в изолацията или конструкцията, и при които не е действала съответната защита.

Първата помощ на пострадал от електрически ток се състои в:

1. Освобождаването на пострадалия, по възможния най-бърз начин от напрежението, под което е попаднал. При това:
 - а/ да се вземат необходимите мерки срещу попадане под напрежение на лицето, извършващо освобождаването на пострадалия. При напрежения до 1000 V, за целта трябва да се използват сухи нетокопроводни предмети. При напрежения над 1000 V трябва да се използват боти, ръкавици и щанги за съответното напрежение;
 - б/ при положение, че пострадалият се намира на височина и при освобождаването му от напрежение съществува възможност от падане и получаване на допълнителни травми, да се вземат мерки за предотвратяването им;
 - в/ да се предвиди възможност за допълнителни светлинни източници в случаите, когато изключването на напрежението може да доведе до спиране на осветлението.
2. Ако пострадалият има собствено дишане и пулс, той се оставя да лежи с разкопчани дрехи, като му се осигурява достъп на чист въздух, към носа му се поднася памук, напоен с амоняк, а лицето му се измива или напръсква със студена вода.
3. Ако пострадалият е в безсъзнание и дишането му е слабо и конвулсивно, или няма дишане и пулс, той не следва да се счита за мъртъв, а за изпаднал в състояние на клинична смърт, от която може да бъде съживен. За целта се извършва следното:
 - а/ освобождаване на тялото от всички стесняващи дрехи и разкопчаване на копчетата;
 - б/ разтваряне на устата чрез изместване напред на долната челюст;
 - в/ да се освободи устата на пострадалия от нечистотии, изкуствени челюсти и др. подобни;
 - г/ бързо да се осигури проходимост на горните дихателни пътища, като се изтегли и задържи езика напред, а главата се наведе назад в максимално възможно положение;
 - д/ да се пристъпи към изкуствено дишане, като най-ефикасните от съществуващите методи за това са “уста в уста” и “уста в нос”;

Почистване на устата

Освобождаване на ГДП

**Изкуствено дишане
“Уста в нос”**

- е/ при липса на пулс на пострадалия, се пристъпва и към индиректен масаж на сърцето.

4. Персоналът, зает с експлоатацията на електрически уредби и съоръжения, трябва да бъде практически обучен за начините на изкуствено дишане и индиректен масаж на сърцето.
5. Долекарската помощ на пострадал от електрически удар, следва да продължава до пристигането на лекарски екип или по време на транспортирането на пострадалия до здравно заведение. До тогава той трябва да се счита, че е жив. Само компетентно медицинско лице може да констатира настъпила смърт, след което помощта се прекратява.
6. Строго се забранява заравянето на пострадалия в земя, или други действия, които биха затруднили дишането му.
7. При протичане на електрически ток през човешкото тяло или при развитие на волтова дъга могат да се получат и изгаряния. В тези случаи се оказва долекарска помощ, съгласно раздел III от настоящите правила.
8. Продължително лъчисто въздействие на електрическата дъга върху очите предизвиква заболяването епектроофталмия. Изразява се във възпаление на ретината и роговицата на очите от ултравиолетовото излъчване на дъгата. От това заболяване най-застрашени са електрозаварчиците, които не ползват лични защитни средства или странични лица, които наблюдават тяхната работа. Долекарската помощ в тези случаи се изразява в поставянето на студени компреси от борова вода върху очите, а пострадалия незабавно се отправя на лекар.
9. При удар от мълния има същите признаци, както при поражение от електрически ток. В зависимост от вида и степента на увреждането се оказва съответстваща на по-гореизложената долекарска помощ.

ПЪРВА ДОЛЕКАРСКА ПОМОЩ ПРИ ОСТРИ ОТРАВЯНИЯ

Острите отравяния са заболявания, които започват често внезапно или в кратък период от време, протичат не рядко тежко и бързо. Те изискват още при започване на тяхната изява бързи лечебни мерки - преди да се дочака лекарска намеса. Острите отравяния се причиняват от много и разнообразни видове отрови. Едни от тях са токсичните газове, които проникват в организма през дихателната система, други са твърди и течни съединения и вещества, които проникват в организма през храносмилателната система, през кожата и повърхностните лигавици. Трети вид са отрови, които се отделят от определени животни -змии, риби и др. - при ухапване или убождане. Много голямо значение за преодоляването или по-благоприятното протичане на острото отравяне има извършването на следните действия: бързо отстраняване на отровата от входния участък, прилагане на средства и метода за нейното обезвреждане в организма, включване на средства и методи за преодоляване нарушенията на дишането и функциите на сърдечно-съдовата система.

Средства и методи на долекарската помощ при остри отравяния.

- I. При проникване на отровата през устата се извършват следните действия до идването на лекаря:
 1. С бъркане с пръст в гърлото или дразнене на последното с дръжка на лъжица се предизвиква повръщане. Ако болният е приел отрова със силно химически изгарящи свойства (киселини, основи и други подобни вещества), преди предизвикване на повръщането да изпие 2 чаени чаши прясно мляко, по възможност примесени с белтъка на 1 или 2 яйца, размесени в емулсия с 2 чаени чаши вода. Тези течности ще образуват съединения с този вид отрови (албуминати) и при престоя им в стомаха и обратното повръщане няма да проявяват по-нататък тяхното изгарящо действие. При отравяне с мастноразтворими вещества като различни пестициди, органични разтворители и др., приемането на прясно мляко в противовес на широко разпространени съвети е противопоказно и опасно, понеже последното улеснява всмукването (резорбцията) на отровата в кръвта. Същият неблагоприятен ефект за посочените отрови се получава и при консумация на мазни храни непосредствено

след тяхното приемане

2. След повръщането се изпиват последователно няколко чаши вода или при възможност смес на вода и медицински въглен (3 супени лъжици медицински въглен се смесват в 1 литър вода), след което повторно и бързо се предизвиква по-горе начин повръщане.
3. След обилното повръщане, с което се отстранява отровата от стомаха, на болния се дава да изпие 1 чаша вода, смесена с 2 кафени лъжички медицински въглен; 15 мин. по-късно - 1 пакетче английска и глауберова сол, разтворена в 1 водна чаша топла вода. С последното се предизвиква бързо изхождане по голяма нужда и по-бързо отстраняване на отровата от червата и ограничение на нейното всмукване в кръвта.

II. При проникване на отровата през дихателната система се провеждат следните мероприятия:

1. Отровеният незабавно се извежда от обгазената обстановка. Спасителите трябва да бъдат с маски с кислородни апарати и предпазни облекла. В индустриалните предприятия до идване на лекаря спасителите са длъжни да подават с кислородни апарати на тежко пострадалите да вдишват кислородна смес.
2. Вън от обгазения район, ако болният е в съзнание, провежда бавно вдишване и издишване на чист въздух за намаление концентрацията на отровния газ в алвеоларния въздух в белите дробове и по-бързо извеждане на последния навън. При отравяния с въглероден окис се провежда изкуствено дишане (виж по-долу). При отравяне с други газове, които увреждат дихателните пътища и белите дробове, не се провежда изкуствено дишане с двигателни процедури.

III. При контакт на отровата с кожата и достъпните лигавици на пострадалия се извършва следното:

1. Внимателно се свалят дрехите от пострадалия и опаковани се изпращат за химическо обезвреждане.
2. Контактните участъци или цялото тяло се измиват с вода и сапун - най-добре под душ.
3. При засягане на очите в първите минути на интоксикацията последните внимателно се подлагат тангенциално на умерено сипна водна струя и се измиват от отровата.

IV. При проникване на отровата през храносмилателната система, след провеждане процедурите на почистването ѝ от отровата, при възможност за гълтане се извършва следното:

1. Приемат се през кратки интервали от време средно 15-30 мин по 1 чаша редки сиропести негазирани течности или леки чайове с цел да се увеличи количеството на отделената урина и заедно с нея да се изхвърли и част от проникналата в кръвта отрова. Тази процедура е противопоказна и не се извършва при нефрит (възпаление на бъбреците), високо кръвно налягане и болно сърце в период на декомпенсация, както и при отравяния с отрови, причиняващи химическо изгаряне на устната кухина и хранопровода.
2. При забавяне на лекарска помощ може да се направи очистителна клизма за ускоряване изхвърлянето на проникналата в червата отрова.

V. Като противоотрова в рамките на долекарска помощ се извършва следното:

1. Медицински въглен като универсален адсорбент. Същият се прилага при приемане през устата на всички видове отрови по описания по-горе метод (3 суп. лъжици в 1 л вода се размесват хубаво и получената смес се измива на няколко последователни приема, непосредствено след което се предизвиква повръщане).
2. Адсорган: приема се след извършване на стомашна промивка или повръщане. Дозата е следната: 2 пъти през интервал от 30 мин. се поставя в устата 1 кафена лъжичка от лекарството, след което се изпива последователно на глътки вода до окончателното поглъщане на препарата.
3. Прясно мляко -1/2 л се изпива бавно без прекъсване. Приема се при отравяне с

корозивни отрови (вещества, причиняващи химическо изгаряне на устната кухина, стомаха и червата). Противопоказно е при отравяне с мастно-разтворими препарати и вещества.

4. Белтъчно-водна смес. Получава се като в 2 водни чаши вода (400 мл) се разбият белтъците на две яйца. Изпива се бавно без прекъсване. Прилага се при отравяне с корозивни отрови (като прясното мляко).
5. Разреден оцетен разтвор или лимонов сок. Получава се като 2 супени лъжици оцет или сока на 1 лимон се смесят с 1/2 л вода. Изпиват се при отравяне със силно корозивни основни вещества (натриева основа, калиева основа, калциева основа и др. - непосредствено след отравянето). След изпиването се предизвиква повръщане, като преди това се прилага прясно мляко и водно белтъчна смес.

VI. Други процедури

До идването на лекаря при тежки отравяния с нарушение на дишането или кръвообращението се извършва следното:

1. При спиране на дишането - обдишване „уста в уста“ и друга прийоми на изкуствено дишане.
2. При увреждане на кръвообращението на болния се дава да изпие 1 кафе или коразол 20 капки с малко вода. При спиране на сърдечната дейност може да се започне индиректен масаж на сърцето, ако има на близо човек, който го е усвоил тази процедура в санитарно просветни курсове или друга подходящи звена.

Другите лекарствени и лечебни методи ще се прилагат от квалифицирани медицински лица. При остро отравяне е необходимо с най-голяма бързина болните да се заведат на лекар.

ПЪРВА ДОЛЕКАРСКА ПОМОЩ ПРИ ХИМИЧЕСКИ ИЗГАРЯНИЯ

Основните фактори, които определят тежестта на химическите изгаряния, са концентрацията и времето на действие на химическия агент.

Киселините предизвикват сухи, плътни, рязко ограничени некрози. При изгаряния от сярна киселина некрозите са кафяво-черни, при солна киселина - сивкави, при азотна киселина - жълти, при пикринова киселина - златисто жълти.

Основите разтварят белтъчините и осапуняват мазнините в дълбочина. Образуваните некрози са влажни, сивкаво-жълтеникави, рехави, фосфорът предизвиква изгаряне, като се самозапалва и причинява ограничени, но дълбоки изгаряния на кожата.

Долекарската помощ при химическите изгаряния цели прекратяване действието и намаляване концентрацията на химичния агент. Това се постига чрез обилно промиване с вода - под душ или струя. Локално киселините се неутрализират с 2-5 процентов разтвор на натриев бикарбонат, а основите с 1 процентов разтвор на оцетна киселина. Такива разтвори, предварително приготвени, трябва да има на всяко работно място, създаващо условия за химически изгаряния. При намокряне или на капване на дрехите от химическия агент, те не трябва да се обличат отново след извършеното промиване на поразената кожа с течаща вода и неутрализиране. Раните се превързват с марля и бинт, а пострадалия се насочва към най-близката медицинска служба.

При изгаряне с фосфор изгорялата повърхност се почиства механично от частиците му. Поставя се влажна превръзка с 5 процентов разтвор на меден сулфат или с разреден разтвор на калиев хиперманганат (1:5000) и болният се изпраща на лекар. Мазева превръзка при изгаряне с фосфор не се прави.

Оказването на първата долекарска помощ при различните видове изгаряния не е свързано с много и различни медикаменти. Основното тук е бързото прекратяване действието на увреждащия агент. Наред с това в аптеката на предприятието е необходимо да има бинтове 10x10 см и 5x5 см, антисептична марля, памук, туба с мехлема Дефламол, туба с Нифуцингел или Ривафилм.

Ако в предприятието се работи с химикали задължително трябва да има разтвори за неутрализация - съответно 2-5 процентов разтвор на натриев бикарбонат, 1 процентов разтвор на оцетна киселина, 1:5000 разтвор на калиев хиперманганат. В аптеката трябва да има и обезболяващи медикаменти - аналгин.

РАЗДЕЛ VIII

ПРОПУСКАТЕЛЕН РЕЖИМ В МУ-ФАРМАЦЕВТИЧЕН ФАКУЛТЕТ (ФФ-МУ)

Пропускателният режим се осъществява от 6.00 ч. до 21.00 ч. от служителите по охрана на ФФ-МУ.

Задължения по време на осъществяване на пропускателния режим.

1. Влизането на посетители в ФФ-МУ става само с представяне на лична карта и записване на данните от нея в дневника на пропуска.
2. В ФФ-МУ не се допускат лица със съмнително поведение, употребили алкохол и с обемни багажи.
3. Студенти във ФФ-МУ се допускат след представяне на лична карта или студентска книжка.
4. Забранява се влизането и паркирането на моторни превозни средства на територията на ФФ-МУ, с изключение на автомобили, осигуряващи условия за образователния процес или дейността на трети лица, с които ФФ-МУ е в договорни отношения.

НОРМАТИВНИ ДОКУМЕНТИ

1. КТ – Кодекс на труда, обн. ДВ бр.48/13.06.06 г.
2. ЗБУТ – Закон за здравословни и безопасни условия на труд , Отражена деноминацията от 05.07.1999 г., изм. ДВ. бр.58 от 30 Юли 2010г.
3. ЗТИП – Закон за техническите изисквания към продуктите ДВ бр.86/1999 г.
4. ЗМВР – Закон за МВР ДВ бр.122/1997 г., изм. бр.45/2002 г.
5. НАРЕДБА № 15 от 31 .05.1999 г. за условията, реда и изискванията за разработване и въвеждане на физиологични режими на труд и почивка по време на работа . Обн. - ДВ, бр. 54 от 15.06.1999 г.;
6. НАРЕДБА № РД-07-2 от 16.12.2009 г. за условията и реда за провеждането на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд. Обн. - ДВ, бр. 102 от 22.12.2009 г., в сила от 01.01.2010 г.; попр., бр. 4 от 15.01.2010 г.
7. НАРЕДБА № 4 от 03 .11.1998 г. за обучението на представителите в комитетите и групите по условия на труд в предприятията
8. НУРРОТЗ – Наредба за установяване, разследване, регистриране и отчитане на трудовите злоупотреки, ДВ бр.6/2000 г. и образец на Декларация за трудова злоупотрека обн. ДВ бр.8/2000 г.
9. Наредба №7 – за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд на работните места и при използване на работното оборудване, обн. ДВ бр.88/1999 г., изм. бр.52/2001 г.

10. Наредба №3 на МТСП – за функциите и задачите на длъжностните лица и на специализираните служби в предприятията за организиране изпълнението на дейностите, свързани със защитата и профилактиката на професионалните рискове, обн. ДВ бр.91/1998 г.
11. Наредба №5 на МТСП и МЗ за реда, начина и периодичността на извършване на оценка на риска ДВ бр.47 от 1999 г.
12. Наредба №4 за КУТ и ГУТ – за обучението на представителите в комитетите и групите по условия на труд в предприятията ДВ бр.133/98 г., изм. ДВ бр.85/2000 г.
13. Наредба №3 на МНЗ – за задължителните предварителни и периодични медицински прегледи на работниците ДВ бр.16/1987 г.
14. НБРУБ – Наредба за безплатно работно и униформено облекло – ДВ бр.8/1987г
15. Наредба №8 – за определяне на работни места, подходящи за трудоустрояване на лица с намалена трудоспособност ДВ бр.52/87 г. и бр.44/1993 г.
16. Наредба №5 за болестите, при които работниците боледуват от тях, имат особена закрила съгл. чл.333 ал.1 от КТ, ДВ бр.33/1987 г.
17. Наредба №5 от 20.04.2006 г. на МТСП за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работниците по срочно трудово правоотношение или временно трудово правоотношение обн. ДВ бр.43 от 26.05.2006 г.
18. Наредба № 9 за здравно-хигиенните изисквания при използването на персонални компютри в обучението и извънучебните дейности на учениците, Обн. ДВ. бр.46 от 7 Юни 1994г.
19. Наредба № I-209 от 22.11.2004 г. за правилата и нормите за пожарна и аварийна безопасност на обектите в експлоатация (обн. ДВ бр.107/7.12.2004 г.)
20. Наредба №4 от 1995 г. за знаците и сигналите за безопасност на труда и противопожарна охрана (ДВ бр.77 от 1995).
21. ПМС №18 от 23.01.1998 г. за приемане на Правилник за организацията и дейността по предотвратяване и ликвидиране на послествията при бедствия, аварии и катастрофи (ДВ бр.13/1998 г.).
22. Наредба №3 от 27 юли/1998г. за функциите и задачите на длъжностните лица и на специализираните служби в предприятията за организиране изпълнението на дейностите, свързани със защитата и профилактиката на професионалните рискове